

Айа дөйднүү комүекүүр Улuu сэргинэ немеший Халабырдыттарыны 50 сыйн тууларда балтараа эрэ сым курдук хаалла. Иттихиң сибазстасын редакция бүгүнгүттээн ыла «Улuu Кытайны 50 сыйнин көрсө» диж саны рубриканды үзүүлэлтэр. Онон удаанынаах сэргин толоонуттан эргиллибэтх, дойдуларыгар небайлант буолан эргиллибигтэр, хорсун-ходуут буойнуур, тыялга кытайныны уңасыбыт сыйнайбат сыйдаанынаах колхозтаахтар киалиниизэх үзэлзирин тустарынан суруйаргытыгар кордонообүт.

Дынэр, оспот баалыңа дәйсиз сеп ат. Од эрээрийн шир санитимтер көрнөгү үзүүлияах, ислийнкээ майны саба сийнүүтэс, снарид дуу, минь дуу нырамтата, инии хангас атааны сототун аллараад ортуусар хатанаан сыйтдыбылт. Уоттаах сарни умнууллубат, оспот «бэль-үү» буолан, оруусуна 42 сүл оннук арахланын дүнкэхэнтэст.

Ленинград 900 мынырык хонуктаах унныктасх блокадасын муус көмүөлдүү төбө кетен Кыбыт Армиясының кимен кирилларин үгээн ээ, 510-с стрелковый полк автоматчиктарын ротатын командира нуучча хөнүүн ийнэ лейтенант Петров «Ураа!» хаймыга быйтынан красноармейчарын суюстаах атаанаца туруорбута. Саха уола. Чуралтын кийнэ Егор Николаевич Оконешников сабыс-сага ППШ-тынан харса суух ытыналабытынан инициалын сүүрэн испитэ.

Хас да эрээтээх оногдсан бөгөөдтүммүүт кыранын урзали цемцэтэрэн былдыныр ити киниринг Егор сототуун былчынгын инширигээр тантарбатын билбийтээ эрээри соочо одустарбатсаа. Остеохтүүв хал, сыйны үлүүгээр аласнытын изнээ медсестраа нердөрөн, били оруутун шидээ сэлдээр индивидуалынай панеттара дээшнэн, борабэлжилэлтийн. Сарсынгар хэвшияах фашистартай оюу-сааны сийнэ эмзэсэрийн толлоонутар баар буолиутаа.

Егор Оконешников биээстээ эстэр интишкынчылар ыстыгын изтэрдэн сарын уот куталтыгар остеохтуун уун-утары корсүүен тышы-тышынча харбадар охсууруута. Москва оборонынын нүнчлэрүүтөө сажаламыла. Ол 1941-сын алтыннылытттан снаряд бомба эстэр дарбааннарын буулдын ингальзэх ийнпринтийн суюнчттан-суюдалмытай эт тардарын, синон мадагинирин ама узиуу баара дуу. Тимир ылмак биш бедөнгү түмсүүлэх тымыра Юхново станцияны фашистартан босхолбоонуга олер олзуу буоралын сыйтын аан бастаси билбите, бойобуй сурхтаниши онно ылбыта.

Халыг тынан хакхалаңын боли ининки кирбиз дizesи дүлдүндер. Оствох снарядтарын илбистохны
рамталары олۇу-сүтүү иечиси буолан ынысыралдар.
Тобута-быбыта котутулгубут баразай дууптардан
үөрбэ көрнөт тирмынчалар үүгү курдук сымынлар
канын, киби көксүн-түбүн курдаттын, дөлгүэ
сүүрүөх айылаахтар. Белгөй талахтар быштарынан
саңаца тахсан ишнә Егор байранда көнин дizesи әмпил
ле туңар. Туохса нэтижин дуу, туохтан шиген дуу
туорэ бердәрбетин ейдүен ининиз уға атафын буу
тутар табылдыбыттын болар. Уордах «ураз» ха-
ныны дохсун дуорана охсуудаах атаака үйришебет
кимзәнин ининин шаңа даңбызан ырлантар ырвата
турар. Оттон инин хаана куюх оттоох хонууга тох-
тор, бейштэ ой-мэй баар, дирит, харааса даңбыз
тынан эпәргэ дымы буолар.

Ити аасын 1942-ын салтанчын тулсаар туваабайынан оссо биш дээрэгийнэн иштээх төр дээртэн босхолуурга хийн нийтийн чинийн үзүүлэгээр эсэ. Огтой гошилталын утчераа тахын баран Ленинградский фронт биш бодобуй чаныгар түбэслэгт, сарнага балачча уоруяжтэмжийн буюу

Дынкир байкаларин
онгоңкүтәрүгө сирьеңи
булууга олус улуттук
арыз үйнэри, крокодил
дары имери эң көбис-
лийттарин ейдеөбене да
халбыттара. Бийирдэ ей-
денен тула артууларин нө-
руммуттара уонна кураа-
шахтаммысттан сана ал-
лайбыттара. Кэлин ишкү
батордарга чесчүүр күү-
рussахар бвалларын ей-
дүү биэрбүттэрэ. Киннелэр
атахтарын тиринти суүй-
дааха-тераатхха, онор-
дохко олус үчүгэй көрүг-
көнзүлдөн.

Снимка: венгерский дизайнера Магдольна Насса сана матырмашалтан маннаны суужкалары озорор.

МТИ—РИТА—ССТА
фотолара.

Улув Кыайы 50 сыйын көрсө
СЭРИИ ОСПОТ
„БЭЛЭБЭ“

Бүнгээ, дынензэх фронтовикка, саллаат эрэ барыт амсынтар, сабыс санаа автоматын, буолан бараг аатырар-сурацырар ИИШ-тын рядовей Оконечин, номж, саха уола Егорга туттарыллара бөйтэ тусла наадараада кэрнээ съяналагда. Оччилорго итихинк автоматын тогтору сэбилэнэ илин этийт.

Абытайдаах сарни саллаат зөрдэээн суурума сүүлчүүр хачыгырас укуюх иланнин айыммат тарбахтара бишкиги кийибеттин ессо бинирда ыбылы харбаабыттара. 1944 сүл тохсунчытуугар Кызыл Армии саррилэрэ Аргаа дээни балысхан ишмээн кинрингэ турузмуттара. Уйнс сылын елөр-тиллэр айынсан саллаат дылыцьтын сүгээндэрийн ындысыгтамыт саха уола, иууччалымы чоорду да балбэт байзга, онон манан булкүйән-талкүйән кинилэрдинин син балачча бываарса сатыр буолла. Егор тугу динрин бил Кавказ. Орто Азия да дээноо өйдүүргэ дылылар. Кырдыж да албэх, иллэхтийн бииргэ олорбут бэртээхэй араас омуктаах дойду эбшигт бишкиги, Советский Союз дээноо, дии сансыр ырымын-ыраах баар Саха сирийн ыччата Егор Оконешников.

Бу сырымынга сарии инсалазх кылбына обургу ханас окумалын бына сырбатын ааста, уңуодын тосту охсубут. Сарынфыт саллаат азанында, уруг тыныш—мездесстра. Эдэрикэн ишүүчү кынына уу-хаар басылг хараын Егор олооңун тиңэх ишүүгөр динди уминуубатада. Биздэтийн да, кинини да уоскота сатнахтынр бийньялаах. Ол үлгүрээрдэх дүэдэм-даадам ортолтуур сыйын-халты туттубута да буолаахтын. Уот будулъян анынгар хайдах-туюх берөөн-тараан берээсэкилээбиттитэн эмээ туттулуктанында. Быната, туга эрэ табыллыбакна эмсисалээбит уңуодын алдыусолдьу холбомынту. Иниэ гыцан гипса уурбуттара туналлаабатых. Ус төгүл ити илжитин операцийлылар. Онтуката үтүү буолбакка бизэ мыйы бына Ленинград уонна Кировской уобалас госпиталларын кариертерэн эмгээжиттэрэ. Оттон бойнобуой доботторо кызынны-хочуу аргыстанан тус Арцаа, Европа дээзи, түн турбуттара.

Дойдугугар изабитигар мae уукун борда Николай Васильевич Скрябин—Кыра Ныкулай—хатындан намчы баизилэх чарт овогон тостубут онумалын унгуктарын оссо бирдэ туттарбыта. Ардыгар босо хо барбыт курдук буолан ылттызыра. Ону ишрэгтэри тэрдэн, чарт чарас эмстарын чигээтэн биэрэлдэра. Кини иштэндэлини хара олбор дээри, 48 сал устата, түнэндэй Кыра Ныкулайны утве тылла-рысан ахтара.

Дээ били бу сэхэмийн сэхэншын түгээр ахтыбыт
кырокий баасны түгээр сасны серийн оспот «бэлэ».

Редакция почтата
ҮӨРҮҮБҮТ ҮЛАХАН

Баңыса, артыйн ветераннара бочууттаах сым-
шылаланга таҳсан, кыр-
дэвдэйлиниң үзүлир
иыластан таҳсан озоробут.
Данаң-уокын дыккәэрөп,
ардыгар шармы да буу-
даан уордэр айынах кур-
дук. Онон баһити туспу-
тугар иыра да кынам-
ны, сэнгээрин сэртакси-
тар, иыра өзөлүү үөрөр-
бит да комизох буюу доо.
Ониун түгэн түзину-
батыттан, умиулубатах-
пыштытан астынабыт.

быт сыманан комбикорм
атылалата. Онон заасыт
ортүгээр уүнүнүк, чийки-
найдык үзүлэбшилтийн
бекималлэр, ойдууллар,
ойтууллар збит динэ үла-
ханилык үордубут. Туу-
лаан райпотребсоюз са-
халтатыгар, председате-
лигөр Герасим Степано-
вич Платоновка уонна бэ-
йэбүт эргизмийт тарылтэ-
тий председателигөр Се-
мон Иванович Никитин-
е маҳтиябыйт. Иници-
тий да умиубаттарыгар.

Ол курдук, урут үзээйт аргынамыт торыт-
тээт сөөен быйыл хыбын
ишин төгүл харчынан,
бизир төгүл чечэттилли-
үлаларыгэр синийнлары,
бадарабыт, биңиги,
аргын ветераннара.

Т. СОКОЛЬНИКОВ.
Диркыг бөй.

53» баарын улам-улам сырлата билдлэрээр буолан ис-
пинтэ. Кийин эрэйдох эз-сиинэ таастай киирбити бы-
каайыгы даваны себүүлэбөтэ быймылаах. Ону этии
саадын бышынын үтвээли таһааран барда. Ол сири-
нэн тириинтэ хараарда. Сыл бадахтаах кам зааста,
аны эмискэ ынадъян, онтон сыртгай ийэн хаалла.
Балышбаа хирургический отделениеда биэс хонук-
ка сыртыарал кордуулэр-иинтийлэр да, ренгенгээ тү-
нэрэн эрэ баран тутун ханысын быйшардылар. Ити
тиэмир кыракый бытархайга сото унгуувар хатаммыт
эбит. Дъэ операциялан, ор-өтер гымматылар, ол
42 сырты бына тыйнинаах эккэ кыбыллан сырдыбыт
дъаабалы ороон ыллылар. Бу түбелгэ 1987 сүл-
мам ыйыгав буюлбута.

Айа дойдү Улуу сарынтигэр Е. Н. Олонешников колхончагар биригзэнирдии сыйдьан барбыта. Суюстаах, алдъархайдаах 1941-жыл кыныңтар Серпухов куоракка фашистардын дулаанаах қылайсын уотугар түбәспиттэ. Улуу столица Москва анияттан күедүлчүләмит хаанаах талабырдыттары суюнары кутаатыгар 120-чэ саха буойуннара биир часка түбәэн сориязепиттар. Фронтга атканалларыгар излии авырыбыт сарынинти Семен Флегонтовы, дойдугуттар ишбалин буолан төннубут хоодуот буойун Афансий Никитин кытта аргыастаспыштапа.

Булунттан издеинизэх көбөрүүттөн тынынаах ордои эргилибийттэри хомүйн Д. Д. Местников «Кыныл Танда» дээр колхону тарийбита. Онно хонуу биргээдйнрийн берэс табыллаа үзүүллийн сэргүүтэвьна. Егор Оконешниковы оччилорго бориуюнга санаа үесэхэжит салаацаа — кырымахтаах хара саныл интэр фериаада сабидиссэйнэн анабыттара. Би-ниги эргин ити кыллары сүнүүлэхэйт дээрин бу ини-ниэнэ ийм да суюда.

Көлхобум туға дізін әдәріттән әріллібіт, фронтоник дізін азаттың сұнгатын киін ферма атабар түршүттәр, барыстаах салса буолуутугар албахтиң түбүгүрбүтә, сырратын-харагатын бізберітә. Ферма бинир ийз саңылыштас торуауды ылмынға, үрдүк смарапазах тириниң дойду валюттай фондугар туттарынға оройуюнға бинир бастың үзелзекх коллектившінде аттаммыта.

Улуу сарын инбодчиз, колхознай олох истерана Е. Н. Ожонешников Хотугулдуу-Арбаанги фронт сорнаниттарин слетугар Москвада баран излэгтийн. Кийи онно улаахан уруулааха күннэргээр эзэр мааны хара настуумугээр туюх баар нацаараздатын барытын ишигмийтээ. Ава дойдү саринитин I степенизах. Албан залт III степенизах орденниарын, Москва, Ленинград оборонятын кыттылаацаа, о. д. а. мэцээлээрин.

— Нийэм эрэйдээх уон алтата сороломмуттсан быльыргы олох тымныг тымнаа харайан съичах иккизээх эро ѿю талынцаах хаалан ийн-хара буулбашуут. Мин түөрт оюу аяатабын, угус сизнээр энэлэрбэн. Сизн динэ баар збит олус күндү ийн. Орто дойдуга олорон заанарга дьолун-соргуй чүмчүү. Киннэлэр күн спирн көрөллөрүн, олох одороллорун туувтар туту да хариастамшика удалзэн, ес тоохтан тодлубакка охсуулан түйбүтнөн мөдоон эрдэхлийт, — динэра. Уонна Улуу Ныайны үйэ автардаах үүрүүзэх үбүлүүйнүүр, өргөйдөөх ыншаацар тийндарбен динэ өрөлжава.

Дыдаңты саха ылым да, колхозтаах сочча баалатыма сух оствууллаах олохторъ да уонна ордун сарин мэгизистиб, этин-сиичин сэймэнтээбит содуллары бергүй дыланындар од сырдык ыраты туолар кыаңыл суода. Енир дойдулаахын, үүчакка утүе кас тылларын этиен элийт. Е. И. Оковенников ушун уутугар утыйа тытаахтыр.

Петр СЕДАЛИЩЕВ,
сарин, узл ветерана.

